

dopps v letu 2010

dopps v letu 2010

POS LANSTVO DOPPS JE VAROVANJE PTIC IN NJIHOVIH HABITATOV Z NARAVOVARSTVENIM DELOM, RAZISKOVANJEM, IZOBRAŽEVANJEM, POPULARIZACIJO IN SODELOVANJEM.

Spoštovane članice, spoštovani člani!

Decembra smo se v Škocjanskem zatoku skupaj s predsedniki sekcij društva že tradicionalno srečali na zadnji seji upravnega odbora in se dotaknili načrta dela za leto 2011. Niti zavedamo se ne, kako hitro mine leto. Ozremo se nazaj, ocenjujemo, ali smo postorili vse, kar smo si zadali, in ali smo s svojim delom zadovoljni.

Pred vami so poročila sekcij društva in društvene pisarne za leto 2010, ki so bila uresničena tudi z vašo pomočjo, spoštovane članice in spoštovani člani. Sam bi ostal pri treh pomembnih dogodkih, ki so se nam zgodili v preteklem letu.

Marec 2010 nam bo ostal za vedno v spominu. Nizozemski lastnik Tovarne sladkorja Ormož (TSO) Royal Cosun je društvu podaril zapuščene bazene v velikosti 55 ha z namenom, da na njihovem mestu nastane naravni rezervat. Da se je to lahko zgodilo, je bilo potrebno dolgoletno dobro sodelovanje med TSO in našim društvom. S skupnimi močmi smo omogočili gnezdenje redkim in ogroženim vrstam ptic, vrstam na selitvi pa počitek in nabiranje novih moči.

Aprila smo skupaj z BirdLife International gostili evropskega komisarja za okolje dr. Janeza Potočnika. Pridružila sta se nam tudi gospod Mladen Berginc, predstavnik Ministrstva za okolje in prostor, in dr. Darij Krajčič, direktor Zavoda RS za varstvo narave. Ob tej priložnosti smo obiskali Iški morost, nato pa še Škocjanski zatok, naravna rezervata, ki ju upravlja DOPPS. Ob videnju in doživetju ptičjega sveta, še posebno v Škocjanskem zatoku, je bil g. Potočnik vesel in hkrati presenečen, da lahko na tako majhnem prostoru opazuje toliko različnih vrst ptic.

Leta 2010 smo na skupščini izvolili nov upravni odbor društva, ki smo ga predstavili tudi v reviji Svet ptic. Decembra nas je po štirih letih in pol zapustil direktor Andrej Medved. Direktorsko mesto je zatem prevzel doc. dr. Damijan Denac, nekdanji predsednik in dolgoletni član društva.

Za konec naj povem, da ne glede na spremembe vztrajamo pri začrtani poti delovanja društva tudi pod novim vodstvom, z delom regionalnih sekcij in navsezadnje tudi pod strokovnim vodstvom pisarne društva. Želim in upam, da se vas bo leta 2011 še več udeležilo naših načrtovanih dejavnosti, saj bomo tako lažje in učinkovito uresničevali postavljene cilje za ohranjanje ptic in njihovih življenjskih prostorov. Naj nam in našim vnukom ptice pojo tudi v prihodnje!

Rudolf Tekavčič, predsednik

NARAVOVARSTVENA DEJAVNOST

naravni rezervat škocjanski zatok

ZELENO SRCE KOPRA

Naravni rezervat Škocjanski zatok se od zaključka habitatnega urejanja leta 2007 razvija v pravi naravni biser. Privablja vedno več obiskovalcev, ki prihajajo predvsem zaradi opazovanja narave in rekreacije. Z letom 2010 je naravni rezervat bogatejši še za tri nove vrste ptic. Septembra sta se na sladkovodnem delu rezervata za kratek čas ustavila dva osebka beloglavega jastreba, konec novembra pa smo bili priča prvemu pojavljanju male gosi v Sloveniji. Slab mesec kasneje se ji je pridružila še rdečevrata gos in dopolnila seznam z že 230 različnimi vrstami ptic, ki so bile od leta 2001 opazovane v naravnem rezervatu.

Pticam je družbo delala že precej opazna čredica pašnih živali – komarškima kobilama Rosi in Rižani ter boškarinu Primu sta se namreč v tem letu pridružili še podolka Bruna in sivka Roža. Takšna čreda je pri upravljanju vegetacije v precejšnjo pomoč, hkrati pa je v veliko veselje obiskovalcem. Ekipa usposobljenih

zaposlenih v Škocjanskem zatoku je odlično poskrbela za upravljanje območja, veliko energije pa smo v sodelovanju z območno enoto Piran Zavoda RS za varstvo narave vlagali tudi v zmanjševanje negativnih vplivov iz okolice, predvsem obrobni cest, hrupa in svetlobnega onesnaževanja.

Poleg rednega spremljanja stanja ptic ter kakovosti in nivojev vode smo se leta 2010 odločili še za podrobnejše raziskave

metuljev in kačjih pastirjev, ki so pomemben del biotske pestrosti območja. Po letu in pol rednih raziskav metuljev Škocjanskega zatoka favno dnevnih metuljev že dobro poznamo, zabeleženih je 45 vrst. Večina vrst je vezanih na travišča nasipov in sestoje robnih grmišč, kjer ima ustaljene populacije. Habitati Škocjanskega zatoka so še mladi in se iz leta v leto spreminjajo ter vrstno bogatijo, tako da je v prihodnje pričakovati predvsem še pojav močvirnih vrst. Te sta Slavko Polak in Stane Gomboc v večjem številu zabeležila med nočnimi metulji, med njimi tudi redke in ogrožene vrste.

Favno kačjih pastirjev Škocjanskega zatoka je od aprila do septembra raziskoval Matjaž Bedjanič. Osredotočil se je na inventarizacijo in vpogled v trenutno stanje favne kačjih pastirjev na območju Škocjanskega zatoka ter primerjavo s stanjem izpred nekaj let. V času raziskave je zabeležil pojavljanje kar 28 različnih vrst kačjih pastirjev. Skupaj s podatki prejšnjih raziskav se je število zabeleženih kačjih pastirjev na območju naravnega rezervata povečalo na kar 34 različnih vrst, ki pripadajo 7 družinam. V bližnji okolici pa so bile zabeležene še tri dodatne vrste, ki jih na območju Škocjanskega zatoka doslej še niso našli. Stanje se je po obnovi rezervata izboljšalo tudi za kačje pastirje. Z ureditvijo sladkovodnega močvirja na Bertoški bonifiki se je namreč po letu 2007 paleta sladkovodnih bivališč kačjih pastirjev na tem območju močno povečala.

Škocjanski zatok – zeleno srce Kopa – smo s finančno pomočjo Luke Koper d.d. predstavili tudi slepim in slabovidnim na posebnem taktilnem modelu, ki so ga okoljski minister in drugi eminentni gostje odprli v novembru. Poleg tega smo v zatoku ob obeležitvi mednarodnega leta biodiverzitete aprila gostili tudi evropskega komisarja dr. Janeza Potočnika, ki je poleg pohval za dobro opravljeno delo izrazil tudi upanje in zavzetost za izboljšanje biotske pestrosti do leta 2020.

ormoške lagune

ORMOŠKE LAGUNE V LASTI DOPPS

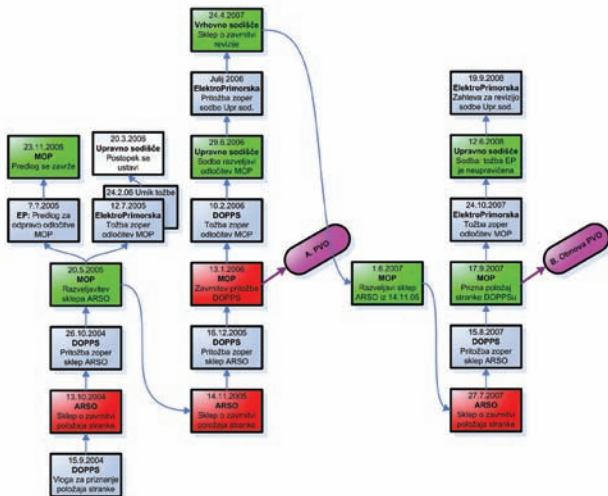
Na 55 hektarjev velikem območju nekdanjih bazenov Tovarne sladkorja Ormož (TSO) za čiščenje odpadnih voda je v skupnih podvigih TSO in DOPPS, kot so postavitve gnezditvenih splavov, naravovarstveno upravljanje z gladinami vode v bazenih in naravovarstvena košnja, v minulih 20 letih nastalo žarišče ornitološke biodiverzitete v Sloveniji in pomembno jedro Natura 2000 območja Drava. S skupnimi močmi smo omogočili gnezdenje več močno ogroženim vrstam ptic v Sloveniji in Evropi, ustvarili optimalne razmere za tisoče vodnih ptic, ki so tukaj med selitvijo nabirale novih moči, in tako dokazali, kako pomembno in uspešno je lahko sodelovanje med varstvom narave in industrijo. Po reformi sladkornega sektorja v EU in sprejeti odločitvi o zaprtju TSO je obstoj bazenov in njihove veličastne narave za hip obvisel na nitki. A ne v resnici, saj je bila ponovno naša skupna želja in vizija, da območje bazenov ohranimo kot naravni rezervat z naravovarstveno, izobraževalno in raziskovalno vlogo. Lastnik TSO, nizozemski

Royal Cosun, je zato sprejel odločitev, da območje bazenov podari DOPPS-u in tako omogoča uresničitev vizije naravnega rezervata. Ta lastnikova izjemna kulturna in pionirska gesta je veliko darilo Republiki Sloveniji in plemenito dejanje, ki presega nacionalne, tržne in osebne interese. Pogodbo o prenosu lastništva smo podpisali ob svečanem dogodku 2. marca 2010 v Srebrnem salonu Grand hotela Union. O dogodku je poročalo 9 največjih slovenskih medijev. Ob podpori Zavoda RS za varstvo narave, Vodnogospodarskega podjetja Maribor in z uporabo lastnih sredstev ter mehanizacije smo v letu 2010 opravili dvakratno interventno čiščenje vegetacije v bazenih, septembra smo izdelali in namestili informativno tablo ob vstopu v rezervat, pripravili smo preliminarni projekt ureditve rezervata in prijavili večji evropski projekt za začetek urejanja rezervata. Na Ministrstvo RS za okolje in prostor smo oddali vlogo za razglasitev območja za državni naravni rezervat.

volovja reber

DOPPS-U PRIZNAN POLOŽAJ UDELEŽENCA V POSTOPKIH ZA VE VOLOVJA REBER

Naša prizadevanja za ohranitev Volovje rebrni potekajo že sedmo leto. Leta 2010 je ARSO v ponovljenem postopku spet izdala nezakonito okoljevarstveno soglasje za 33 vetrnic. Decembra smo proti soglasju vložili tožbo na Upravno sodišče. Po šestih letih pravnih bitk je bil decembra 2010 s sklepom Vrhovnega sodišča DOPPS-u dokončno priznan položaj udeleženca v postopkih za VE Volovja reber (na sliki shema postopka).

naravni rezervat iški morost

ZARADI SLABEGA VREMENA TEŽAVE PRI KOŠNJI IN SPRAVILU BIOMASE

Naravni rezervat Iški morost je postal priljubljena izletniška točka za domačine in tudi druge ljubitelje narave. Dela v Iškem morostu so se nadaljevala tudi leta 2010. Zaradi slabega vremena in predvsem deževne jeseni (poplav na Ljubljanskem barju) smo imeli težave pri košnji in spravi biomase. Spomladi smo organizirali dva izleta po Koščevi učni poti, in sicer »škurhovega« in »koščevega« ter naravoslovne izlete za šolsko mladino, opravili pa smo tudi monitoring ptic gnezdil in preletnikov v rezervatu. V zimskem času smo spremljali prenočevanje pepelastih lunjev, ki so se zadrževali na območju Iškega morosta.

ZNANSTVENORAZISKOVALNA DEJAVNOST

monitoring populacij izbranih ciljnih vrst ptic

NA BREGINJSKEM STOLU SPREMLJALI SELITEV UJED

Pri monitoringu ptic v sezoni 2010 je sodelovalo več kot 110 popisovalcev, ki so na 21 mednarodno pomembnih območjih za ptice (IBA) popisali populacije 16 vrst ptic: vodomca, kotonje, kosca, srednjega detla, vrtnega strnada, beloglavega jastreba, črnočelega srakoperja, hribskega škranca, velikega skovika, navadne čigre, kozače in pisane penice. Kosca smo poleg na IBA popisali še drugod po Sloveniji, kjer je zanj primeren habitat. Nekatere vrste imajo vsaj na videz stabilne populacije (srednji detel), medtem ko so druge na robu izumrtja (črnočeli srakoper). Na Breginjskem stolu smo s celodnevним spremljanjem selitve maja potrdili prvo slovensko ozko grlo za seleče se ujede.

monitoring splošno razširjenih vrst ptic kmetijske krajine

ČETRTI ZAPOREDNI POPIS JE ŽE ZA NAMI

Vključno s pilotnim popisom (2007) smo leta 2010 uspešno opravili četrti zaporedni popis pogostih vrst ptic kmetijske krajine, FBI (Farmland Bird Index). Popis poteka po shemi PECBMS (Pan-European Common Bird Monitoring Scheme), s katero spremljajo stanje pogostih vrst ptic po vsej Evropi. Iz pridobljenih podatkov se izračuna indeks ptic kmetijske krajine, ki kaže, koliko je ta krajina ohranjena. Podatke posredujemo PECBMS, kjer jih uporabijo za izračun evropskega indeksa ptic kmetijske krajine, ki je v EU uradno priznan indikator biodiverzitete. To leto je na 78 ploskvah popisovalo 27 prostovoljcev; brez njihovega prispevka izvedba monitoringa ne bi bila mogoča.

revizija iba

ZBIRANJE IN UREJANJE TERENSKIH PODATKOV

Marca 2010 smo na Ministrstvo za okolje in prostor oddali vmesno poročilo za projekt revizije IBA s celostno metodologijo izbire IBA, ki poleg vrst z Dodatka I Direktive o pticah pokriva tudi selitvene vrste. Preostanek leta smo posvetili zbiranju in urejanju terenskih podatkov, na katerih bodo temeljila revidirana IBA. Podatke smo iskali med objavljenimi viri (diplomske, magistrske naloge, doktorske disertacije, članki, poročila projektov, inventarizacij, monitoringov), zasebnimi podatki naših članov, ki so jih bili za namen revizije velikodušno pripravljene odstopiti, neobjavljenimi podatki DOPPS ter pri upravljavcih zavarovanih območij. Zaradi revizije je dodatna krila dobil tudi novi ornitološki atlas, saj nam je v bazo uspelo vnesti že večino terenskih podatkov. Nova slovenska IBA bodo torej trdno podprta s kvalitetnimi podatki.

januarsko štetje vodnih ptic

PRVIČ OPAZOVALI KANADSKO GOS IN RJAVEGA LUNJA

Leta 2010 smo že 23. leto zapored organizirali januarsko štetje vodnih ptic (IWC). Šteli smo jih 16. in 17. januarja na osmih števnih območjih po vsej Sloveniji. Pregledali smo 1450 km odsekov na rekah in 213 drugih lokalitet. Pri štetju je sodelovalo 249 prostovoljcev. Skupaj smo prešteli 52.170 vodnih ptic, ki pripadajo 68 vrstam. Čeprav smo jih tudi tokrat največ opazili na števnem območju reke Drave (35,4 % vseh vodnih ptic), jih je bilo tam manj kot navadno. Mlakarica je bila tako kot ob vseh prejšnjih štetjih daleč najštevilnejša vrsta, sledijo ji liska, rumenonogi galeb, rečni galeb in kormoran. Število 1000 prešteti osebko so presegle še tri vrste. Leta 2010 smo prvič na tem popisu opazovali kanadsko gos in rjavega lunja. Od zanimivejših vrst omenimo še zlatouhega ponirka, laboda pevca, žerjava in črno raco. Največje število pri januarskih štetjih vodnih ptic doslej smo opazili pri pritlikavem kormoranu, duplinski kozarki, raci žličarici, velikem žagarju in povodnem kosu.

zimski popis povodnega kosa

PRIMORCI SLAVILI ZMAGO

Teško se ne bi strinjali, da si popisovalci, ki v zimskih razmerah popišejo vse gorenjske in primorske grape, zaslužijo kaj manjšega kot pokal. Prav neverjetno je videti vso energijo, ki poganja popise tudi v najbolj odročnih predelih, ki jih ni mogoče popisati brez neoprenskih ribiških škornjev. Izenačenost podatkov o pojavljanju povodnega kosa je že tradicija in prav nobeno leto ni mogoče napovedati izida v naprej. Leta 2010 so zmagali Primorci, in sicer z rezultatom 339 : 332.

varuhi velike uharice

VELIKO UHARICO JE POPISOVALO VEČ KOT STO POPISOVALCEV

Po desetih letih sistematičnega monitoringa velike uharice v Sloveniji smo začeli z akcijo *Varuhi velike uharice*, s katero smo želeli predvsem preverjati gnezditveno uspešnost vrste. Rezultati akcije se bili pretresljivi. Na popisih velike uharice se nas je zbralo več kot sto. Od 84 znanih gnezdišč velike uharice v Sloveniji nam ni uspelo obiskati le petih. Gnezditveni uspeh te vrste je bil izjemno nizek. Pomembna grožnja vrsti je, kot kaže, poleg vznemirjanja tudi smrtnost zaradi električnega udara na daljnovodih in povsem mogoče je, da vrsta kljub navidezni stabilnosti doživlja hude populacijske pritiske.

skupinski popis kozjansko 2010

PONOVO NA KOZJANSKEM

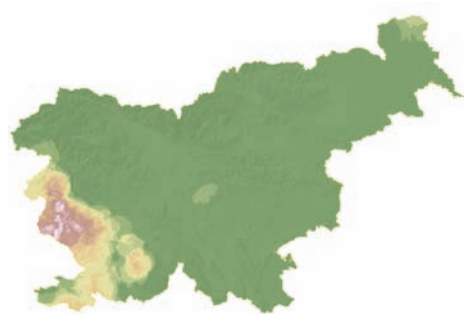
Po enajstih letih smo na pobudo uprave parka ponovili transektni popis Kozjanskega parka. Večino popisa smo opravili na dveh skupinskih popisih, 24. in 25. aprila ter 22. in 23. maja. Skupno smo naredili 63 km transektov. Opravili smo tudi nočni popis velikega skovika, kosca in kozače. Kljub prijetnemu druženju in dobro opravljenemu delu pa je zaskrbljujoč močan upad populacij ptic odprtih travnikov. Kosec je iz parka celo izginil, poljski škrjanec pa je upadel s 24 registriranih parov na 4.

novi ornitološki atlas gnezdil slovenije

PRVE ANALIZE VEČLETNIH POPISOV

Po dolgih letih popisov se atlas končno seli predvsem na računalnik, saj je terenski del za nami. Vnos podatkov, ki smo ga opravili leta 2010, nam že omogoča prve analize; najzanimivejše je izračunavanje relativnih gostot za pogostejše vrste slovenskih gnezdil. Prav tako pomemben mejnik je izdelava spletnega vnaševalnika, ki omogoča, da redke in težko odkrivne vrste vnaša v podatkovno zbirko kar vsak doma. Podatkovna zbirka tetrad in redkih vrst se seveda dopolnjujeta, kar je prikazano na primeru hribskega škrjanca.

projekt sterna

USPEŠNO ZAKLJUČEN PROJEKT

S 30. novembrom 2010 se je uspešno zaključil 30 mesecev trajajoči projekt STERNA. V njem je sodelovalo 13 organizacij iz 10 evropskih držav. To so bili prirodoslovni muzeji in organizacije, ki sporočajo podatke o pticah, ter organizacije, ki se ukvarjajo z razvojem spletnih tehnologij. STERNA pomembno prispeva k obogatitvi vsebin v Europeani, evropski digitalni knjižnici. Vsebine STERNE in njen informacijski prostor lahko spoznate pri partnerjih, ki so vključili iskalnik STERNA na svojo spletno stran. Povezava do iskalnikov je na strani <http://www.sterna-net.eu/index.php/sl/windows>. Projekt je podprla in delno financirala programska shema Evropske komisije *eContentplus*.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

mladinski ornitološki raziskovalni tabor goričko 2010

MLADI POPISOVALI PTICE NA GORIČKEM

Mladinski ornitološki raziskovalni tabor je naše društvo organiziralo že osemnajstič zapored. Tokrat smo ga v sodelovanju z Zvezo za tehnično kulturo Slovenije in Javnim zavodom Krajinski park Goričko pripravili v Osnovni šoli Grad v Gradu na Goričkem. Tu se je od 26. do 30. junija 2010 zbralo šestnajst mladih ornitologov iz vse Slovenije. Na taboru so se učili prepoznavanja ptic in načinov njihovega raziskovanja, se seznanili z naravovarstveno tematiko ter izmenjevali ideje in izkušnje z vrstniki, ki jih prav tako zanimajo ptice in narava. Delo je potekalo v štirih skupinah, ki so jih vodili mentorji, izkušeni ornitologi. Z njihovo pomočjo so se mladi ornitologi posvetili raziskovanju vrst, značilnih za Goričko, še posebej hribskim škrjancem, rjavim srakoperjem, popisovali so gnezda bele štorčljke, spremljali dogajanje v gnezdilnicah, spoznavali ptice mokrišč, ponoči pa popisovali sove in podhujke. Ob koncu tabora so obdelali dobljene podatke,

pripravili plakate in rezultate svojega dela predstavili na skupni prireditvi v prostorih Javnega zavoda Krajinski park Goričko na gradu Grad.

ornitološka šola za učitelje

NA DVEH IZOBRAŽEVANJIH SMO GOSTILI VEČ KOT 40 UČITELJEV

Po nekajletnem premoru smo organizirali dve izobraževanji za učitelje z osnovnih in srednjih šol po Sloveniji. Potekali sta v Kranju, s terenskim delom v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok, ter v Ljubljani, s praktičnim delom izdelave gnezdilnic in krmilnic. Namen Ornitološke šole je zainteresiranim učiteljem predstaviti priložnosti za vključevanje ptic v šolsko delo in jih izobraziti za mentorstvo mladim raziskovalcem pri izdelavi mladinskih ornitoloških raziskovalnih nalog.

ptičariada

ZABELEŽILI 97 VRST PTIC

Prvo soboto v oktobru je 23 udeležencev *Ptičariade* v šestih skupinah pregledalo območje Vipavske doline, del Krasa in del Trnovskega gozda. Najbolj zagreti so začeli tekmovati že pred svitom. Skupaj so zabeležili 97 vrst ptic, med njimi tudi kačarja, kupčarja, skalno lastovko, čuka in gozdnega jereba. Skupina Blatna bratovščina je zabeležila 71 vrst ptic in si s tem prislužila prvo mesto. Največ vrst, kar 47, pa je uspelo fotografirati skupini Veseli Štajerci, ki je tako zmagala v fotografski kategoriji.

srečanje mladih ornitologov slovenije

TOKRAT PRVIČ TUDI MLADINSKI POSVET

12. Srečanje mladih ornitologov Slovenije je tokrat potekalo v ČŠOD Breženka v Fiesi pri Piranu. Na srečanju je 26 mladih pred komisijo in več kot 50 obiskovalci predstavilo šest raziskovalnih nalog. Vsi udeleženci so za dobro opravljeno delo prejeli priznanja in nagrade. To leto so člani mladinske sekcije v povezavi s srečanjem prvič organizirali mladinski posvet

z naslovom Kmečka lastovka – ogrožena prebivalka naše kulturne krajine. Tega tridnevnega dogodka se je udeležilo 23 učencev in dijakov. Pod vodstvom mentorjev so delovale debatna, dramska in ustvarjalna skupina, ki so svoje sklepe predstavile na zaključni prireditvi.

pomlad prihaja! (Spring alive)

VEČ KOT STO TISOČ PODATKOV O OPAZOVANJIH ZNANILK POMLADI

V začetku februarja nas je pričakala nova podoba spletne strani www.springalive.net, kjer smo lahko vnašali podatke o svojih prvih opazovanjih kmečke lastovke, bele štorke, kukavice in hudournika. S pomočjo drugih navdušenih ljubiteljev ptic smo zbrali kar 427 podatkov o spomladanskih opazovanjih ptic, od tega 194 belih štorcelj, 133 kmečkih lastovk, 13 hudournikov in 87 kukavic. Pri zbiranju podatkov o selitvah je tokrat sodelovalo 35 evropskih držav, skupaj pa smo zbrali 103.007 podatkov o prvih opazovanjih znanilk pomladi.

akcije, predavanja, izleti in srečanja

ZANIMIVE DEJAVNOSTI ZA LJUBITELJE PTIC IN NARAVE

Za člane društva in drugo splošno javnost smo pripravili pester nabor različnih dejavnosti. 25 zanimivih in raznovrstnih predavanj smo imeli v Beltincih, Budanjah, Cerknici, Celju, Kopru, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti in Radovljici. Ljubitelje ptic smo 34-krat povabili na izlete v različne kraje po Sloveniji, skupaj smo izvedli 15 akcij in se sedemkrat dobili na srečanjih v prostorih društva v Ljubljani. V Grand hotelu Union smo pripravili tudi razstavo z izborom najboljših fotografij s fotografskega natečaja iz leta 2009.

potujoča razstava *zelena prihodnost slovenije*

SEDEM POSEBNIH OBMOČIJ VARSTVA PREDSTAVLJENIH NA PANOJIH

Sedem razstavnih panojev, ki predstavljajo ptice na izbranih posebnih območjih varstva (Cerkniško jezero, Drava, Goričko, Krakovski gozd, Kočevsko-Kolpa, Ljubljansko barje in Mura), je bilo razstavljenih ob sedmih predavanjih, ki smo jih pripravili za člane društva in splošno javnost. Razstava je bila aprila na ogled tudi v Okoljskem centru, junija pa kot del Zelenega tedna pred Centrom Evropa v Ljubljani.

naravoslovni dnevi

PRIPRAVILI VEČ KOT 70 NARAVOSLOVNIH DNI ZA OTROKE

Za 2408 učencev, dijakov in predšolskih otrok smo leta 2010 organizirali 73 naravoslovnih dni, od tega jih je bilo 51 v naravnem rezervatu Škocjanski zatok, ki se jih je udeležilo 1828 otrok vseh starosti. Udeležencem naravoslovnih dni smo razdelili tudi različne izobraževalne materiale.

IZ DELA SEKCIJ DRUŠTVA

mladinska sekcija

V NARAVO Z JAVNIM PREVOZOM IN KOLESIM!

V mladinski sekciji je leto potekalo v znamenju projekta V naravo z javnim prevozom in kolesi!. Mladi ornitologi so zbrali opise 20 naravoslovnih izletov po Sloveniji in jih izdali v obliki poljudne brošure. Idejo projekta, da bi prebivalce slovenskih krajev spodbudili k obiskovanju območij ohranjene narave s sredstvi javnega prevoza in kolesi, so širili tudi s predavanji v slovenskih mestih in izleti na predstavljen območja.

Člani mladinske sekcije so razpisali tudi tri nagradne natečaje. Na fotografskem natečaju so zbirali najlepše fotografije na temi *Ptice in V naravo z javnim prevozom in kolesi*, na literarnem pa najboljše domišljajske spise z naslovom *S kmečko lastovko na pot*. Za najmlajše s Primorske in Notranjske pa so pripravili likovni natečaj z naslovom *Ptice in naš vrtec* in prejeli kar 450 prispevkov.

Življenje med nebom in zemljo je naslov fotografske razstave, na kateri so s svojo podobo spregovorile predstavnice ptičjega sveta iz različnih življenjskih okolij, ki jih najdemo v Sloveniji. Potujoča razstava je bila na ogled v gradu Grad na Goričkem, Kopru in Kranju.

Mladi so nadaljevali tudi z nekaterimi dejavnostmi, ki potekajo že več let. Tretje leto zapored so spremljali stanje vodnih ptic na Zbiljskem jezeru, popisovali pa so tudi ptice na Hraških mlakah. Pripravili so izleta za mlade ornitologe k Zbiljskemu jezeru in v čezmejni naravni rezervat Izliv reke Soče.

pomurska sekcija

PRIPRAVILI ŠTEVILNE IZOBRAŽEVALNE AKTIVNOSTI

Pomurska sekcija je leto začela s popisi ptic za IWC. Pozimi so očistili vejevje z otoka na Gajševskem jezeru ter ga pripravili za gnezdenje navadne čigre. V Črenšovcih so namestili gnezdilnice za kavke, saj so zaradi obnove cerkve izgubile gnezdišča. V začetku leta so izdelovali tudi gnezdilnice za male ptice pevke. Spomladi so pripravili več izobraževalnih srečanj za člane sekcije. V zimskem in jesenskem času so pripravili predavanja v knjižnici v Murski Soboti, spomladi izlete na različne kraje v Pomurju, poleg tega pa so se podali še na nočni izlet v Örseg park na Madžarskem.

Spomladi so v sodelovanju z Društvom mladih iz Lesičnega organizirali popis velike uharice na Kozjanskem, ki so se ga udeležili člani iz cele Slovenije. Opravili so tudi popise za različne monitoringe (FBI, SPA). Junija so v sodelovanju z Javnim zavodom Krajinski park

Goričko pomagali pri kontroli gnezdilnic za zlatovranko in čuka v Krajinskem parku Goričko ter sodelovali pri izvedbi mladinskega ornitološkega tabora v Gradu na Goričkem.

Ješeni so imeli delavnico izdelovanja lojnih pogač in krmilnic za ptice za šolarje OŠ Cankova ter za občane tega kraja pripravili tudi predavanje o pticah. Lojne pogače in krmilnice so ponudili tudi ljubiteljem ptic na stojnicah na Cankovi in v Murski Soboti. Konec leta so v večini Pomurja popisali še velikega srakoperja.

Decembra so pričeli z izobraževalnimi dejavnostmi za šole v projektu Pri nas na vrtu, pri katerem sodelujejo skupaj z društvom Jarica iz Prekmurja.

severnoprimorska sekcija

VEČINO ČASA NA POPISIH

Člani severnoprimorske sekcije so že po tradiciji največ svoje energije vložili v popise in monitoringe. Popisali so velikega skovika na SPA Kras in SPA Banjšice, podhujke na območju SPA Južni rob Trnovskega gozda in Nanos ter prvič, odkar obstaja Natura 2000, tudi na Banjšicah. V zimskem času so popisali velikega srakoperja v Vipavski dolini.

Udeležili so se vseslovenskega popisa kosca in ne le popisali nekatere možne lokacije gnezdišča kosca na območju sekcije, ampak so priskočili na pomoč tudi popisovalcem v drugih delih Slovenije. Znanim gnezdiščem velike uharice so dodelili skrbnike, tako da so poleg zasedenosti teritorijev ugotavljali tudi njeno gnezditveno uspešnost in

morebitne grožnje. Udeležili so se skupinskega popisa na Kozjanskem, iskali in popisovali redke vrste ter podatke skrbno vnašali v spletni vnaševalnik DOPPS. Za zimsko štetje vodnih ptic so popisali še več vodotokov in območij kot leto poprej. S skupnimi močmi in druženjem so pripomogli k dobri raziskanosti alpskih rek in rečic jadranskega porečja ter tesno premagali kolege z Gorenjske v številu prešteti povodnih kosov. Zelo dobro deluje tudi sistem skrbništva IBA. Člani severnoprimske sekcije so vse zaznane grožnje na območjih IBA posredovali pisarni DOPPS v nadaljnjo obravnavo. Organizirali so tudi predavanja in izlete ter Ptičariado 2010. Poleg tega pa so se udeleževali popisov in akcij tudi drugod po Sloveniji.

Ljubljanska sekcija

VELIKO DEJAVNOSTI ZA ČLANE LJUBLJANSKE SEKCIJE

Leto so v ljubljanski sekciji začeli s štetjem vodnih ptic, ki so ga opravili na vseh predvidenih odsekih, nadaljevali pa s popisom velikega srakoperja na Ljubljanskem barju. Žal jo je tokrat popisovalcem zagodel visok sneg, zato te prezimujoče ptice niso popisali v celoti. Decembra so ponovno popisali velikega srakoperja, a so imeli zaradi megle tudi tokrat prav tako malo sreče. Spomladi so

člani sekcije opravili popis velikega škurha, prav tako na Ljubljanskem barju, vendar rezultati popisa niso razveseljivi in obetavni. Maja in junija so člani ljubljanske sekcije popisali populacijo kosca, poleg tega pa še preverili zasedenost gnezdilnic za smrdokavre, golobe duplarje, belovrate muharje, kavke in nekatere druge vrste ptic. Predvsem razveseljivi so bili podatki o treh gnezditvah velikega skovika v gnezdilnicah, nameščenih v preteklih letih.

Srečanja sekcije so člani popestrili z različnimi predavanji, ki niso bila le ornitološko obarvana. Obiskovalci srečanj so lahko izvedeli tudi marsikaj zanimivega o metuljih v Sloveniji in Braziliji ter spoznali rastlinski in živalski svet na naših vrtovih. Posebej zanimivi sta bili tudi potopisni predavanji o pticah Brazilije in Črne gore.

Člani sekcije so se podali tudi na izlet na Nežidersko jezero, kjer so dva dni opazovali lepote pokrajine in številne ptice. Jesenski čas so popestrili meščanom Ljubljane, saj so jih trikrat popeljali po stezicah parka Tivoli v Ljubljani. Dvakrat so prikazali tudi obročkanje ptic, enkrat na Ljubljanskem barju, drugič pa v Mostecu. Udeleževali so se tudi v osnovnih šolah, saj so izvedli pet naravoslovnih in štiri tehniške dni ter enkrat tedensko med šolskim letom na osnovni šoli vodili naravoslovní krožek.

Z razstavo fotografij so uspešno sklenili tudi akcijo *Fotonatečaj 2009*. Fotografije so bile resnično izjemne, najboljšo pa so izbrali člani društva.

štajerska sekcija

ZMAGOVALCI FOTOGRAFSKE KATEGORIJE NA PTIČARIADI

Leto so člani štajerske sekcije začeli s popisovanjem mokožev ter nadaljevali s popisi za IWC. Ob tem popisu so popisali tudi prezimujoče ptice na hrvaškem delu Drave. Člani so se na vsakoletnem skupinskem popisu sekcije za NOAGS podali tudi s čolnom po reki Dravi, kjer so pregledali trstičja, ki so sicer nedostopna s kopnega. Sodelovali so tudi pri drugih popisih (FBI, SPA). Še preden so se vsi ti popisi končali, pa so že enajstič zapored pregledali gnezda bele štokrlje.

Po gnezditvenem obdobju so nadaljevali z monitoringom ptic v Ormoških lagunah, ki so ga izvajali vsakih 10 dni, ter monitoringom ptic na Ptujskem in Ormoškem jezeru ter zadrževalniku Medvedce, ki so ga izvajali enkrat na mesec. Ob koncu leta so naredili še tradicionalni popis velikega srakoperja.

Pod okriljem sekcije so vsako prvo sredo med januarjem in marcem ter oktobrom in decembrom pripravili predavanje za člane društva in splošno javnost in popeljali ljubitelje ptic na različne izlete. Še naprej so redno objavljali novice in druge zanimivosti na forumu Ptice (www.forumptice.si).

Člani sekcije so tudi uspešno sodelovali na Ptičariadi, kjer so z majhno prednostjo zasedli prvo mesto v fotografski kategoriji.

notranjska sekcija

NOVO VODSTVO NOTRANJSKE SEKCIJE

Člani notranjske sekcije so leta 2010 izpolnili vse načrte, ki so si jih zadali. Opravili so dva tradicionalna popisa na Cerknjškem jezeru, in sicer koscev in rumenih pastiric, ter sodelovali tudi pri drugih vseslovenskih popisih (zimsko štetje vodnih ptic, monitoringi ...).

Začeli so z monitoringom ptic na Cerknjškem jezeru, ki je bil razdeljen na dekade in bo potekal tudi v prihodnje. Od januarja do aprila in od oktobra do decembra so za ljubitelje ptic in narave vsak tretji četrtek v mesecu pripravili predavanja v knjižnici v Cerknici. Vse, ki jih zanimajo sove, so popeljali na nočni izlet, 27. aprila pa na tradicionalni izlet na Cerknjško jezero. Junija je notranjska sekcija dobila novega predsednika - Anžeta Škoberneta.

PUBLICISTIČNA DEJAVNOST

Svet ptic

Poljudnoznanstvena revija *Svet ptic* (letnik 16) je leta 2010 izšla v štirih številkah na 216 straneh. Novost v *Določevalnem kotičku* so bili plakati z risbami ptic, ki si jih je mogoče ogledati tudi na spletni strani revije.

Acrocephalus

Leta 2010 so izšle naslednje številke strokovne ornitološke znanstvene publikacije Acrocephalus: dvojna številka 138/139 letnika 2008, vse številke letnika 2009 - enojna številka 140 in trojna številka 141-143 - in enojna številka 144 letnika 2010.

Zeleno srce Kopra

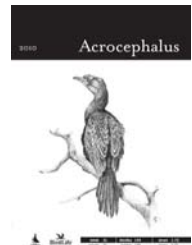
Vodnik po naravnem rezervatu Škocjanski zatok obiskovalcu tega območja predstavi vse zanimivosti, ki jih lahko opazuje. Vodnik vsebuje kratko osebno izkaznico rezervata, opisana so brakična in sladkovodna življenjska okolja, predstavljene ptice, ki jih tam lahko vidimo ter v posebnem poglavju nanizane še nekatere druge zanimivosti o rezervatu.

Ptica leta kmečka lastovka (Hirundo rustica)

Člani mladinske sekcije so pripravili brošuro o kmečki lastovki, ptici leta 2010. V njej so na osmih straneh poljudno predstavili to vsem znano znanilko pomladi.

Izleti z javnimi prevoznimi sredstvi in kolesom

Pod okriljem mladinske sekcije je nastala poljudna brošura Izleti z javnimi prevoznimi sredstvi in kolesom, v kateri so zbrani opisi 20 naravoslovnih izletov po Sloveniji, na katere so lahko podamo s sredstvi javnega prevoza in kolesi.

ONKRAJ MEJA

krila nad balkanom

SODELOVANJE S PARTNERSKIMI ORGANIZACIJAMI IZ DRŽAV NEKDANJE JUGOSLAVIJE

Z januarjem 2010 smo skupaj z evropsko pisarno BirdLife International ter sedmimi projektnimi partnerji iz držav nekdanje Jugoslavije začeli tesneje sodelovati pri projektu Krila nad Balkanom – Wings across the Balkans. Glavni cilji projekta so krepitev kapacitet obstoječih in potencialnih partnerjev BirdLife International na zahodnem Balkanu, prepoznavanje novih mednarodno pomembnih območij (IBA) v regiji ter prilagajanje nacionalnih zakonodaj, povezanih z divjimi pticami, držav kandidatka za vstop v EU (Hrvaške, Makedonije in Črne gore) Ptičji direktivi. V letu 2010 smo imeli delavnico v Rtnju v Srbiji, na kateri so se srečali partnerji, ki sodelujejo v projektu.

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) je neprofitna, nevladna in naravovarstvena organizacija, ustanovljena leta 1979, ki deluje na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. DOPPS je polnopravni partner svetovne zveze za varstvo ptic BirdLife International, ki v Evropi združuje več kot 2 milijona članov.

DOPPS z naravovarstvenimi aktivnostmi, raziskavami, izobraževalnimi in publicističnimi dejavnostmi skrbi za varovanje ptic in njihovih habitatov, povečuje zanimanje za ptice v vsakodnevnem življenju in za ornitologijo kot znanstveno vedo. DOPPS pri uresničevanju svojega poslanstva sodeluje s številnimi nevladnimi in vladnimi organizacijami, službami, naravovarstveniki in drugimi strokovnjaki.

Ministrstvo za okolje in prostor

Pokroviteljja:

GRAND HOTEL UNION D.D.
Milhoševa 1, Ljubljana, Slovenija

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
Tržaška cesta 2, p.p. 2990, 1001 Ljubljana
tel: 01/ 426 58 75, fax: 01/ 425 11 81
e-pošta: dopps@dopps.si
www.ptice.si

Avtorji besedil: Luka Božič, Damijan Denac, Katarina Denac, Darko Fekonja, Jernej Figelj, Vojko Havliček, Tomaž Jančar, Primož Kmecl, Tomaž Mihelič, Borut Mozetič, Matjaž Premzl, Aljaž Rijavec, Borut Rubinič, Nataša Salaja, Rudolf Tekavčič, Željko Šalamun, Anže Škoberne, Tanja Šumrada, Barbara Vidmar, Eva Vukelič

Avtorji fotografij: Gregor Bernard, Damijan Denac, Vojko Havliček, Tomaž Jančar, Mirko Kastelic, Leon Lainšček, Tomaž Mihelič, Borut Mozetič, Ivan Petrič, Barbara Vidmar, Eva Vukelič

Uredila: Barbara Vidmar / Lektura: Jana Lavtižar / Oblikovanje: Camera d.o.o. - Mateja Bajda /
Tisk: Schwarz d.o.o. / Naklada: 2000 izvodov / Izdano: februar 2011

naravovarstvena dejavnost

znanstvenoraziskovalna dejavnost

vzgojno-izobraževalna dejavnost

iz dela sekcij društva

publicistična dejavnost

onkraj meja

dopps v letu 2010